

Jätesiirtolupaa edellyttävät tuonnit unioniin ja viennit unionista 21.5.2026 alkaen

Pirke Suoheimo
ylitarkastaja

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Esityksessä käsiteltävät aiheet

Tuonnit loppukäsiteltäväksi tai hyödynnettäväksi

- Tuonti loppukäsiteltäväksi, tuontikielto, artiklat 50
- Tuonti hyödynnettäväksi, artiklat 52-54

EU:sta vietävän jätteen asianmukaisen käsittelyn varmistaminen

- Viejien velvoitteet, vastaanottavien laitosten tarkastukset, artikla 46
- Ympäristön kannalta hyväksyttävä jätehuolto, artikla 59

Viennit loppukäsiteltäväksi

- Vientikielto, artiklat 37 ja 38

Viennit hyödynnettäväksi

- OECD-maiden ulkopuolelle
 - Vaarallisten ja tiettyjen muiden jätteiden vientikielto, artikla 39
 - Vaarattomien jätteiden vientikielto, artikla 40
- OECD-maihin, artikla 44

Regulation - EU - 2024/1157 - EN - EUR-Lex

Jätteiden tuonti unioniin kolmansista maista

- Loppukäsiteltäväksi tarkoitetun jätteen tuontikielto (artikla 50)
- Hyödynnettäväksi tarkoitetun jätteen tuonti (artiklat 52-54)

Jätteen tuonti loppukäsiteltäväksi unioniin

Jätteen tuonti loppukäsiteltäväksi on sallittua ainoastaan maista, jotka ovat Baselin sopimuksen osapuolia (USA ei ole).

- Muissa tapauksissa mahdollista ainoastaan erikseen lueteltujen sopimusten turvin tai poikkeustilanteessa (kriisi, rauhanturvaaminen).

Tuonnin edellytyksenä on lähtömaan asianmukaisesti perusteltu pyyntö

- Lähtömaassa ei ole käytettävissä eikä lähtömaa voi kohtuullisesti hankkia käyttöönsä teknistä kapasiteettia ja tarvittavia laitoksia, jotta jätteestä voitaisiin huolehtia 59 artiklassa tarkoitetulla ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla.

Jätteiden käsittely pitää tapahtua ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla (59 artikla).

Tarvittaessa vastaanottavan EU-maan viranomainen siirtää ilmoituksen tiedot sähköiseen järjestelmään, jos ilmoittajalla tai lähtömaan viranomaisella ei ole pääsyä EU:n keskusjärjestelmään

- Ilmoittaja voi toimittaa ilmoituksen asiakirjat postitse, faksilla tai sähköpostilla digitaalisesti allekirjoitettuna kaikille EU-viranomaisille.

Taloudellinen vakuus asetetaan (tarvittaessa) Sykelle.

Kuljettajan toimitettava jäljennös siirtoasiakirjasta saapumistullitoimipaikkaan.

Jätteen tuonti hyödynnettäväksi unioniin

- Jätteen tuonti hyödynnettäväksi on sallittua muista Basel- ja OECD-maista (käytännössä harva maa jää tämän ulkopuolelle).

Muissa tapauksissa mahdollista ainoastaan erikseen lueteltujen sopimusten turvin tai poikkeustilanteessa (kriisi, rauhanturvaaminen).

- Enintään 25 kg jätesiiirtoon, joka on tarkoitettu laboratoriossa analysoitavaksi, voidaan soveltaa ns. vihreän jätteen menettelyä muista OECD-maista. Tarvitaan jätteesiirtoasetuksen mukainen sopimus jätteen lähettäjän ja vastaanottajan välillä.
- Jätteen tuontiin käsittelykokeita varten tarvitaan jätesiiirtolupa.
- Jätteiden käsittely pitää tapahtua ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla (59 artikla)
- Tarvittaessa vastaanottavan EU-maan viranomaisen siirtää ilmoituksen tiedot sähköiseen järjestelmään, jos ilmoittajalla tai lähtömaan viranomaisella ei ole pääsyä EU:n keskusjärjestelmään
 - Ilmoittaja voi toimittaa ilmoituksen asiakirjat postitse, faksilla tai sähköpostilla digitaalisesti allekirjoitettuna kaikille EU-viranomaisille.
- Taloudellinen vakuus asetetaan (tarvittaessa) Sykelle.
- Kuljettajan toimitettava jäljennös siirtoasiakirjasta saapumistullitoimipaikkaan.

EU:sta vietävän jätteen asianmukaisen käsittelyn varmistaminen

- Laitostarkastukset (artikla 46)
- Ympäristön kannalta hyväksyttävä jätehuolto (artikla 59)

EU:sta vietävän jätteen asianmukaisen käsittelyn varmistaminen

- Vaarattoman jätteen vientiin hyödynnettäväksi OECD-maiden ulkopuolelle tarvitaan vastaanottavan maan ja ko. jätteen sisällyttäminen komission ylläpitämään luetteloon
 - luettelo hyväksytään viimeistään 21.11.2026
 - hakijamaat ja niiden listalle ehdottamat jätteet [Circabc](#)
- OECD-maihin suuntautuvan viennin valvonta ja suojamenettely artikla 45
 - Komission valvonta, erityisesti artiklan 59 toteutuminen vastaanottavassa maassa
 - Vienti on mahdollista kieltää
- Vastaanottavan laitoksen ennakkotarkastukset kolmannen osapuolen toimesta edellytyksenä jätteen viennille EU:sta (21.5.2027)
- Ympäristön kannalta hyväksyttävä jätehuolto

Viejien velvoitteet – artikla 46

Vienti unionista on mahdollista vain, jos

- Ilmoituksen tekijä tai siirron järjestävä henkilö voi osoittaa, että jätehuolto on vastaanottavassa laitoksessa toteutettu 59 artiklan mukaisella tavalla
 - Velvoitteen täyttämiseksi vastaanottomaan jätelaitoksen tarkastus kolmannen osapuolen toimesta. Kansallisen virallisen elimen valtuutus tai akkreditointi suorittaa ko. tarkastuksia.
- Vastaanottava laitos täyttää jätteensiirtoasetuksen liitteessä X olevassa B osassa säädetyt kriteerit
- Laitostarkastus on tehty enintään kaksi vuotta ennen jätteen vientiä

Ilmoituksen tekijä tai siirron järjestävä henkilö

- Teettää tarkastuksen,
- Hankkii toisen toimijan teettämästä tarkastuksesta laaditun raportin tai
- Hankkii vastaanottavan laitoksen teettämästä tarkastuksesta laaditun raportin ja varmistaa vaatimusten täyttymisen

Tehtyjen tarkastusten tiedot

- Tiedot tarkastuksesta asetettava oikeudenmukaisin kaupallisin ehdoin niiden saataville, jotka aikovat viedä jätettä ko. laitokseen
- Tiedot tarkastuksesta on toimitettava komissiolle, joka ylläpitää julkisesti saatavilla olevaa rekisteriä
- Asiakirjatodisteet tarkastuksista toimitettava pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle asianomaisten viranomaisten hyväksymällä kielellä
- Jätteitä unionin ulkopuolelle vievän on asetettava vuosittain sähköisesti julkisesti saataville tiedot 46 artiklan velvoitteiden täyttämisestä

Ympäristön kannalta hyväksyttävä jätehuolto

Artikla 59

Velvoite toimijoille sen varmistamiseksi, että jätehuolto toteutetaan ihmisten terveyttä vaarantamattomalla ja ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla

Tarkennettu määrittelyä:

- Voidaan osoittaa, että
 - Jätteen ja jäännösjätteen huollossa noudatetaan ihmisten terveyttä, ilmastoa ja ympäristönsuojelua koskevia vaatimuksia, **joiden katsotaan vastaavan** EU:ssa säädettyjä vaatimuksia
- > varmistetaan samantasoinen ihmisten terveyden ja ympäristön suojeleminen kuin EU:ssa

Jätteiden vienti loppukäsiteltäväksi EU:sta

- Loppukäsiteltäväksi tarkoitetun jätteen vientikielto (artikla 37)
- Loppukäsiteltäväksi tarkoitetun jätteen vienti EFTA-maihin (artikla 38)

Viennit loppukäsiteltäväksi EU:n ulkopuolelle

Jätteen vienti loppukäsiteltäväksi EU:n ulkopuolelle on edelleen kiellettyä.

Poikkeus

Vienti on sallittua jätesiertoluvalla EFTA-maahan, joka on Baselin sopimuksen osapuoli (Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi), jos

- EFTA-maa ei kiellä ko. jätteen tuontia
- **11 artiklan 1 kohdassa olevat edellytykset täyttyvät**
- jätteestä huolehditaan ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla (artikla 59)

Muutoksia menettelyissä, mm.:

- Todisteet laitostarkastuksesta (Sveitsi)
- Ilmoittaja toimittaa jätesierailmoituksen liitteineen suoraan EU:n ulkopuolisen vastaanottomaan ja mahdollisten EU:n ulkopuolisten kauttakulkumaiden viranomaisille, jos niillä ei ole pääsyä EU:n keskusjärjestelmään (DiWaSS)
- Ilmoituksen tekijän on toimitettava tiedot siirtoeristä DiWaSS-järjestelmään, jos vastaanottava laitos ei käytä järjestelmää

Viennit hyödynnettäväksi OECD-maiden ulkopuolelle

- Vaarallisten ja tiettyjen muiden jätteiden vientikielto (artikla 39)
- Vaarattomien jätteiden vienti (artikla 40)

Vaarallisten ja tiettyjen muiden jätteiden **vientikielto** **hyödynnettäväksi** OECD-maiden ulkopuolelle (1/2)

Vaaralliseksi luokitellut jätteet

- liite V osa 1 (esim. A1050, Galvaaninen liete)
- EU:n jäteluettelossa vaaralliseksi luokitellut jätteet (esim. 13 01 11* synteettiset hydraulioöljyt)
- Vaaralliset jätteet, vaarallisten jätteiden seokset ja vaarattomien ja vaarallisten jätteiden seokset, jotka eivät kuulu mihinkään yksittäiseen jätenimikkeeseen
- Jätteet, jotka vastaanottomaa on ilmoittanut vaarallisiksi Baselin yleissopimuksen 3 artiklan nojalla

Muut vientikiellon alaiset jätteet

- Sekalaiset yhdyskuntajätteet ja **niistä peräisin oleva jäteperäinen polttoaine**
- liitteen V osassa 2 luetellut jätteet (Y46-Y49 esim. vaaraton sekalainen muovijäte ja vaaraton sähkö- ja elektroniikkaromu tai siitä peräisin oleva jäte ja OECD-päätöksen mukaisia koodeja,)
- **B3011 muovijäte (21.11.2026 - ?)**
- **POP-jätteeksi luokiteltavat jätteet ja jäteseokset**
- Liitteiden III ja IIIB jätteet tai IIIA jäteseokset, jotka ovat muiden aineiden saastuttamia siinä määrin, ettei niitä voida enää luokitella ns. vihreäksi jätteeksi (vaaraominaisuus, jätteen hyödyntäminen ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla on mahdotonta)

Vaarallisten ja tiettyjen muiden jätteiden **vientikielto** **hyödynnettäväksi** OECD-maiden ulkopuolelle (2/2)

Vienti hyödynnettäväksi on kielletty myös seuraavissa tapauksissa

- Jätteet, joiden tuonnin vastaanottajamaa on kieltänyt
- Jos on syytä uskoa, ettei jätteestä huolehdita ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla (artikla 59)

Jäsenvaltioiden on mahdollista poikkeustapauksissa luokitella vaarallisen jätteen jätenimikkeeseen kuuluva tietty jäte vientikiellon ulkopuolelle tai vaaraton jäte vastaavasti vaaralliseksi ja siten vientikiellon alaiseksi tietyin perustein.

Vaarattoman jätteen vienti hyödynnettäväksi OECD-maiden ulkopuolelle (1/3)

- **Vaarattoman jätteen vienti hyödynnettäväksi on kielletty 21.5.2027 alkaen, ellei sitä ole erikseen sallittu.**
 - (EY) 1418/2007 kumotaan
- **Vaaraton jäte:**
 - Liitteissä III, IIIB luetellut jätteet tai IIIA luetellut jäteseokset
 - EU:n jäteluettelossa luetellut vaarattomat jätteet ja vaarattomien jätteiden seokset
 - Luokittelemattomat vaarattomat jätteet tai vaarattomien jätteiden seokset
 - Nimikkeisiin AB130 (käytetty puhallushiekka), AC250 (pinta-aktiiviset aineet) tai AC270 (jätevedenpuhdistamoiden liete) luokitellut vaarattomat jätteet

Vaarattoman jätteen vienti hyödynnettäväksi OECD-maiden ulkopuolelle (2/3)

Vienti mahdollista, jos

- Ko. vaaraton jäte tai vaarattomien jätteiden seos ja vastaanottava maa kuuluvat komission vahvistamaan luetteloon maista, joihin vaarattoman jätteen vienti unionista hyödyntämistä varten on sallittu.
- Jätteen hyödyntävällä laitoksella on lupa käsitellä ko. jätettä.
- Väliaikaisten toimien jälkeiset mahdolliset hyödyntämistoimet toteutetaan samassa maassa tai toisessa sellaisessa maassa, jonka osalta vastaava jäte sisältyy 41 artiklassa tarkoitettuun luetteloon.

Noudatetaan joko ns. vihreiden siirtojen menettelyä tai lupamenettelyä soveltuvin osin ja mukautuksin.

Vaarattoman jätteen vienti hyödynnettäväksi OECD-maiden ulkopuolelle (3/3)

Lupamenettelyä sovelletaan seuraaviin jätteisiin:

- **Muovijäte B3011** (21.5.2026 – 20.11.2026, vientikielto 21.11.2026 alkaen)
- Muiden kuin Baselin yleissopimuksen liitteessä IX lueteltujen jätteiden vienti ts. muut kuin B-koodilla luokiteltavat vaarattomat jätteet tai vaarattomien jätteiden seokset
- Jäte, johon vastaanottava maa edellyttää lupamenettelyn soveltamista
- Ilmoitusasiakirjan liitteenä tiedot laitostarkastuksesta (artikla 46) (21.5.2027)
- Ympäristön kannalta hyväksyttävä jätehuolto (artikla 59)

Vienneissä ei sovelleta

- Laboratorioanalyysiin tai käsittelykokeisiin EU:ssa sovellettavaa poikkeusta
- Jätteenkäsittelylaitoksen ennakkohyväksyntää koskevaa poikkeusta

Vienti OECD-maiden ulkopuolelle

21.5.2026

Vaarallisten ja
tiettyjen muiden
jätteiden
vientikielto

Vaarattomille
jätteille (pl. tietyt)
(EY) 1418/2007
tai
Jätesiirtolupa

Ympäristön
kannalta
hyväksyttävä
jätehuolto

21.5.2026 –
20.11.2026

B3011 vienti
OECD:n
ulkopuolelle
jätesiirtoluvalla

21.11.2026

B3011 vientikielto

Komission luettelo
maista ja jätteistä
hyväksytään
viimeistään

21.5.2027

EY 1418/2007
kumotaan

Vaarattoman jätteen
vientikielto OECD-
maiden ulkopuolelle,
jos maa ja jäte ei ole
hyväksytyssä
luettelossa (myös
jatkokäsittelyt)

Kolmannen
osapuolen
laitostarkastukset

21.5.2029

B3011 jätteen
tuonnista pyyntö
komissiolle
aikaisintaan

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Viennit hyödynnettäväksi OECD-maihin jätesiirtoluvalla (artikla 44)

Viennit hyödynnettäväksi OECD-maihin (1/2)

Sekalaisen yhdyskuntajätteen ja siitä peräisin olevan jäteperäisen polttoaineen vienti on kielletty.

Jätesiirtoluvanvaraisia ovat:

- EU:n sisäisissä siirroissa luvanvaraisiksi luokitellut jätteet
 - liitteessä IV luetellut jätteet
 - EU:n jäteluettelossa tai kansallisesti vaarallisiksi luokitellut jätteet
 - Ns. luokittelemattomat jätteet
 - Jätteet tai jäteseokset, jotka ovat muiden aineiden saastuttamia siinä määrin, ettei niitä voida enää luokitella ns. vihreäksi jätteeksi
 - Jäteseokset (pl. liitteessä IIIA luetellut)
 - **Pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältävät jätteet (POP-jätteet)**
- Liitteessä IIIA luetellut väliaikaisiin toimiin viedyt jäteseokset, jos jatkokäsittely on määrä toteuttaa OECD-maiden ulkopuolella
- **B3011 luokitellut muovijätteet**
- Liitteessä IIIB luetellut jätteet ja **käsittelykokeisiin vietävät jätteet**
- **Laboratorioanalyysia varten vietävät jätteet** (pl. korkeintaan 25 kg tietyin edellytyksin)

Viennit hyödynnettäväksi OECD-maihin (2/2)

Muutoksia mm.:

- Ilmoitusasiakirjan liitteenä todisteet kolmannen osapuolen tekemästä laitostarkastuksesta (artikla 46) ([21.5.2027](#))
- Ympäristön kannalta hyväksyttävä jätehuolto (artikla 59)
- Ilmoittaja toimittaa jätesiiirtoilmoituksen liitteineen suoraan EU:n ulkopuolisen vastaanottomaan ja mahdollisten EU:n ulkopuolisten kauttakulkumaiden viranomaisille, jos niillä ei ole pääsyä EU:n keskusjärjestelmään (DiWaSS)
- Laitoksen on toimitettava tiedot jäte-erän vastaanottamisesta kolmen päivän kuluessa
- Ilmoituksen tekijän on toimitettava tiedot siirtoeristä DiWaSS-järjestelmään kolmen työpäivän kuluessa niiden vastaanottamisesta, jos vastaanottava laitos ei käytä järjestelmää

Kiitos!

www.ymparisto.fi/kvjatesiirrot

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute